

Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің 2006 жылға арналған экономикалық және әлеуметтік саясаттың негізгі бағыттары мен экономикалық көрсеткіштердің болжамы туралы мәлімдемесі туралы

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2006 жылғы 1 наурыздағы N 141 Қаулысы

Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің әлеуметтік-экономикалық саясаты туралы елдің қалың жұртшылығын хабардар ету мақсатында Қазақстан Республикасының Үкіметі **ҚАУЛЫ ЕТЕДІ:**

1. Қоса беріліп отырған Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің 2006 жылға арналған экономикалық және әлеуметтік саясаттың негізгі бағыттары мен экономикалық көрсеткіштердің болжамы туралы мәлімдемесі мақұлдансын.

2. Осы қаулы қол қойылған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі және жариялануға тиіс.

Қ а з а қ с т а н Р е с п у б л и к а с ы н ы ң

Премьер-Министрі

Қ а з а қ с т а н Р е с п у б л и к а с ы
Ү к і м е т і н і ң
2 0 0 6 ж ы л ғ ы 1 н а у р ы з д а ғ ы
N 1 4 1 қ а у л ы с ы м е н
мақұлданған

Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің 2006 жылға арналған экономикалық және әлеуметтік саясаттың негізгі бағыттары мен экономикалық көрсеткіштердің болжамы туралы МӘЛІМДЕМЕСІ

Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің экономикалық саясатының негізгі мақсаттары 2006 жылы: экономиканың жоғары өсу қарқынын сақтау үшін жағдайлар жасау, бағалар тұрақтылығын қамтамасыз ету, экономиканың "қызып кетуін" болдырмау және оның бәсекеге қабілеттілігін арттыру
б о л а д ы .

Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі өз іс-қимылында "Қазақстан экономикалық, әлеуметтік және саяси жедел жаңару жолында" атты Қазақстан Республикасы Президентінің 2005 жылғы 18 ақпандағы

Қазақстан халқына Жолдауын және басқа да стратегиялық бағдарламалық құжаттарды іске асыру қажеттігін негізге алады.

2006 жылы экономикалық және әлеуметтік саясатты жүргізу мынадай басымдықтарға сәйкес жүзеге асырылатын болады:

макроэкономикалық тұрақтылықты қамтамасыз ету;
инновациялық экономика құру және шикізат емес секторды дамыту;
шағын және орта бизнесті дамыту үшін жағдайлар жасау;
аграрлық өндірісті дамыту;
халықтың әл-ауқатын одан әрі жақсарту;
қоршаған ортаны қорғау.

1. Макроэкономикалық тұрақтылықты қамтамасыз ету

Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің экономикалық саясатының басты міндеті 2006 жылы елдегі макроэкономикалық тұрақтылықты сақтау болады, бұл қолайлы сыртқы экономикалық факторлармен қатар экономикалық өсудің жоғары қарқынын ұстап тұруға ықпал етеді.

2006 жылы жалпы ішкі өнімнің нақты өсуі 8,3%-ды құрайды, инфляция 5,7-7,3% аралығында болады деп күтілуде.

Инфляциялық процестерді реттеу шеңберінде Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі инфляцияның монетарлық та, монетарлық емес те жақтарына ықпал ету шараларын қабылдайды.

Инфляциялық процестерді реттеу Қазақстан Республикасында инфляциялық процестерді реттеу жөніндегі 2005 - 2006 жылдарға арналған іс-шаралар жоспарына сәйкес жалғасатын болады.

Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің инфляцияға қарсы кешенді саясаты:

негізінен еңбек өнімділігін арттыру есебінен елде экономикалық өсуді ынталандыруға;

халықтың нақты кірісінің өсуімен салыстырғанда еңбек өнімділігінің басып оза өсуін ынталандыруға;

монополист-кәсіпорындардың өз тауарлары мен қызметтеріне бағалардың өсуінің бекітілетін шекті мәндерін сақтауына;

елдің ішкі нарықтарында, атап айтқанда, мұнай өнімдері, астық, электр энергиясы, көлік және байланыс қызметтері нарықтарында бәсекелестіктің дамуын қамтамасыз ететін жағдайлар жасауға;

мемлекеттік бюджет тапшылығының белгіленген деңгейін сақтауға;
инфляция бойынша белгіленген өлшемдермен және экономиканың өсуімен сыйысымды ақшалай ұсыныс деңгейін қамтамасыз етуге бағытталатын болады.

Мұнай өнімдері, астық сияқты стратегиялық маңызы бар тауарлар нарықтарындағы бағаларды тұрақтандыру мақсатында оларды міндетті түрде тауар биржалары арқылы

с а т у

т е т і г і

е н г і з і л е д і .

Қазақстан Республикасының Үкіметі баға жөнінде сөз байласудың жолын кесу, теріс пиғылды бәсекелестікті, нарық субъектілерінің өздерінің үстем жағдайын асыра пайдаланушылығын айқындау және оның жолын кесу жөніндегі іс-шараларды, сондай-ақ көтерме және бөлшек сауда желілерін құруға жәрдемдесу, тауар нарықтарында сауда инфрақұрылымын және бәсекелі ортаны дамыту жөніндегі іс-шараларды жүзеге асырады.

Бұдан басқа, Қазақстан Республикасының Үкіметі табиғи монополиялар субъектілерінің тауарлары мен қызметтерінің бағалары өсуінің шекті мәнін айқындайды.

Ақша-кредит саясаты шеңберінде Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің негізгі мақсаты бағалар тұрақтылығын қамтамасыз ету болып табылады. Инфляция бойынша алға қойылған мақсатқа қол жеткізу үшін Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі 2006 жылы ақша-кредит саясатын жүргізу, төлем жүйелерінің жұмыс істеуін қамтамасыз ету, валюталық реттеу мен валюталық бақылауды жүзеге асыру, қаржы жүйесінің тұрақты жұмыс істеуіне жәрдемдесу жөніндегі міндеттерді іске асыруды жалғастырады.

Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі ақшалай ұсыныс мөлшеріне банк жүйесінің өтімділігін реттеу арқылы ықпал етуді ниет етіп отыр. Екінші деңгейдегі банктердің Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкіндегі депозиттері қаржы нарығындағы кірістілікті реттеудің, сондай-ақ банктердің шамадан тыс өтімділігін стерильдеудің негізгі құралдары болып қалады. Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі оларды тарту көлеміне шек қоймайды, алайда олар бойынша ставкаларды реттейтін болады.

Сақталып отырған жоғары инфляциялық қысым 2005 жылы басталған ақша-кредит саясатын қатаңдату жөніндегі жұмыстарды жалғастыру қажеттігіне әкеп соғады.

Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі ақша-кредит саясатының операциялары бойынша ықпал ету шараларын күшейтеді және өзінің негізгі ставкаларының реттеуші рөлін одан әрі жоғарылатуға ықпал ететін болады.

Қайта қаржыландырудың ресми ставкасының реттеуші мүмкіндіктерін күшейту үшін оны тоқсан сайын қайта қарау практикасы жалғасады.

Ақша-кредит саясатының инфляциялық процестерге ықпал етуін күшейту үшін 2006 жылы Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі ақша-кредит саясатының құралдары мен операциялық негізін одан әрі жетілдірумен айналысатын болады. Бұл шаралардың түпкі мақсаты тарту және орналастыру жөніндегі ресми ставкалардың көмегімен нарықтық ставкалардың ең көп және ең аз деңгейін белгілеу жолымен Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің нарықтық пайыздық ставкалар дәлізін бақылауы болып табылады. Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің қаржы нарығындағы қысқа мерзімді операциялар бойынша кірістілікті реттеуі екінші деңгейдегі банктердің неғұрлым ұзақ мерзімді операциялар, оның ішінде кредиттер бойынша ставкаларына ықпал етеді.

Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі "бірыңғай ставка" саясатын жетілдіруді ниет етіп отыр. Қазіргі уақытта бірыңғай ставка "дәлізі" кең күйінде қалып отыр. Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің шаралары көрсетілген дәліз шектерін жақындатуға және қайта қаржыландыру ставкасы мен депозиттік ставкаларды өзара, оның ішінде қайтарылуына Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры кепілдік беретін жеке тұлғалардың жаңадан тартылатын салымдары (депозиттері) бойынша шекті сыйақы ставкаларын ресми қайта қаржыландыру ставкасына байланыстыру тетігін ескере отырып байланыстыруға бағытталатын болады.

Қысқа мерзімді ноталар шығару қысқа мерзімді құралдар бойынша "табыстылық ауытқымасы" деп аталатын кестеге сәйкес жүзеге асырылатын болады. Ноталар бойынша кірістілік аукционда айқындалады да, Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі орналастырылатын ноталар көлемін ғана белгілейді. Бұл ретте ноталарды орналастыру көлемі оларды өтеу көлемінен аспайды.

Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі оларды өтеу мерзіміне қарамастан, банктердің барлық ішкі міндеттемелерін, сондай-ақ резидент емес банктер алдындағы міндеттемелерін банктердің міндеттемелеріне қосу жолымен ең аз резервтік талаптарды есептеу тетігін одан әрі жетілдіруді жүргізуге ниеттеніп отыр, осы міндеттемелер бойынша олар ең аз резервтік талаптардың нормативтерін сақтауға тиіс.

Валюталық режимге қатысты Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі қандай да бір белгіленген ұзақ мерзімді дәлізді айқындамай, валюталық бағамды қалыптастыруға валюталық бағамның қысқа мерзімді және алыпсатарлық ауытқуларының салдарын азайту мақсатында ғана араласуды жүзеге асыра отырып, құбылмалы айырбас бағамы саясатын жүргізуді жалғастырады.

Елдегі макроэкономикалық тұрақтылықты сақтау, экономиканың қаржы секторын тұрақты дамыту және банк жүйесіндегі бәсекелестікті жоғарылату айналыстағы қолма-қол ақшаның өсу қарқынымен салыстырғанда депозиттердің өсу қарқынының басып озуына және экономиканы монеталандыру деңгейін арттыруға ықпал ететін болады.

Өтімділікті шектеу жөнінде көзделген шараларды ескере отырып, ақша агрегаттарының өсуі қазіргі экономикалық өсу қарқынының сақталуын қамтамасыз етеді.

Сақталып отырған жоғары өтімділік жағдайларында инфляцияны реттеу жөніндегі міндет Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің оны стерильдеуді жүргізуге арналған шығыстарын ұлғайтады. Сондықтан Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі мен Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі мемлекеттік бағалы қағаздар шығару саласындағы бірлескен іс-қимылды күшейтеді.

Қазақстандық капиталды шетелдік нарықтарға неғұрлым белсенді экспансиялау мақсатында жеке сектордың инвестициялық шешімдер қабылдауына мемлекеттің әкімшілік араласуы қысқартылады. Бұл ретте, қаржы ұйымдарының инвестициялық

қызметін реттеуге қатысты бұл шара қолданылмайды.

Төлем жүйелерінің жұмыс істеуін қамтамасыз ету саласында олардың тиімділігін, сенімділігі мен тұрақтылығын, оның ішінде төлем құралдарының жаңа түрлерін дамыту және қадағалау мен бақылауды жүзеге асыру есебінен арттыруға бағытталған тиісті шаралар қабылданады. Төлем карточкаларына қызмет көрсететін бірыңғай ұлттық желі құру және сауда (қызмет көрсету) ұйымдарында төлем карточкаларын қабылдау желісін кеңейту жөніндегі жұмыс жалғасатын болады.

Қаржы жүйесінің тұрақтылығын, сондай-ақ ырықтандыруды қамтамасыз етуге және банк жүйесіндегі бәсекелестікті жоғарылатуға, оның тұрақтылығы мен ашықтығын қамтамасыз етуге жәрдемдесу саласында Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі өз қызметін Қазақстан Республикасы Қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын реттеу және қадағалау агенттігімен тығыз үйлестіретін болады.

Қаржы нарығын одан әрі дамыту Қазақстан Республикасының қаржы секторын дамыту тұжырымдамасына сәйкес оның барлық сегменттерін халықаралық стандарттарға жақындату бағытында жүргізіледі. Тұрақты және тиімді жұмыс істейтін, экономиканың нақты секторының қажеттілігін қанағаттандыратын қаржы жүйесін қ а л ы п т а с т ы р у ж а л ғ а с а д ы .

Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің экономиканың "қызып кетуін" болдырмау және оның бәсекеге қабілеттілігін арттыру ж ө н і н д е г і с а я с а т ы :

мұнай мен газ өндірудің оңтайлы қарқынын айқындауға;
ақша агрегаттарының өсуін бақылауды күшейтуге, пайыздық ставкаларды өзгерту арқылы ақша нарығына ықпал ету тиімділігін жоғарылатуға;
екінші деңгейдегі банктердің сыртқы қарыз алуының өсуін бақылауды күшейтуге;
неғұрлым ұстамды, мемлекеттік бюджет шығыстарының номиналды өсу қарқынының номиналды жалпы ішкі өнімнің өсу қарқынынан асып түсуін көздемейтін ф и с к а л д ы қ с а я с а т жү р г і з у г е ;

Қазақстан Республикасының Ұлттық қорында қаражат жинақтау саясатын жалғастыруға және оның экономиканың теңгерімді дамуы мен оның қызып кету қаупін азайтуды қамтамасыз ететін макроэкономикалық реттеуші ретіндегі рөлін күшейтуге;
валюталық шектеулердің біртіндеп алынып тасталуына байланысты валюталық режимді және капитал ағыны бойынша операцияларды басқа да әкімшілік сипаттағы бақылауды одан әрі ырықтандыруға бағытталады.

Сыртқы қарыз алудың өсу себептері мен ықтимал келеңсіз салдарларын кешенді бағалау және оны азайтуға ықпал ететін шараларды әзірлеу мақсатында Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Қазақстан Республикасының Үкіметімен бірлесіп, елдің сыртқы борышын басқару жүйесін құру жөнінде жұмыс жүргізетін болады.

Қазақстан Республикасында валюталық режимді ырықтандырудың 2005 - 2007 жылдарға арналған бағдарламасына сәйкес Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі

валюталық режимді ырықтандыру жөніндегі жұмысты жалғастырады.

Валюталық режимді одан әрі ырықтандыру да қазақстандық капиталды шетелдік нарықтарға неғұрлым белсенді экспансиялау үшін жағдайлар жасау жолымен шамадан тыс өтімділік тарапынан болатын қысымды азайтуға ықпал етеді.

"Экономиканың қызып кетуінің" алдын алу жөніндегі шараларды уактылы қабылдау мақсатында Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі елге шетелдік валютаның ағылуы жөніндегі ахуалды қадағалайды және қажет болған жағдайда басқа мемлекеттік органдармен бірлесіп, туындайтын тәуекелдерді азайту жөнінде шаралар қабылдау мүмкіндігін қарастырады.

Қаржы секторын одан әрі дамыту мақсатында бағалы қағаздар нарығын жетілдіру жөніндегі негізгі міндеттерді шешуге бағытталған Қазақстан Республикасының бағалы қағаздар рыногын дамытудың 2005 - 2007 жылдарға арналған бағдарламасын іске асыру жалғасады. Атап айтқанда:

инвестициялау үшін бағалы қағаздарды шығару үшін мүмкіндіктерді, оның ішінде коммерциялық бағалы қағаздар, инфрақұрылымдық облигациялар шығару үшін жағдайлар жасау жолымен кеңейту;

ұжымдық инвестициялау нысандарын дамыту үшін қолайлы жағдай жасау; бағалы қағаздар нарығындағы институционалдық инфрақұрылымды және салық салу режимін одан әрі жетілдіру көзделіп отыр.

Сондай-ақ, Қазақстан Республикасының жинақтаушы зейнетақы жүйесін дамытудың 2005 - 2007 жылдарға арналған бағдарламасын іске асыру жалғасады, мұнда ұйымдар арасында зейнетақы активтері мен инвестициялық кірістерді қамтамасыз ету жөніндегі жинақтаушы зейнетақы қорларын басқару жөніндегі жауапкершілікті нақты ажырату, инвестициялар тәуекелдерін хеджирлеу мақсатында зейнетақы активтерін туынды құралдарға инвестициялау, жинақтаушы зейнетақы жүйесі субъектілерін қадағалауды дамыту әрі оның тиімділігін арттыру және Халықаралық Зейнетақы реттеуіштері Қауымдастығының жеке зейнетақы қорларын реттеу қағидаттарын енгізу көзделеді.

Сақтандыру рыногын дамытудың 2004 - 2006 жылдарға арналған бағдарламасын одан әрі іске асыру шеңберінде сақтандырудың ұзақ мерзімді еркін және жеке жинақтау түрлерін дамытуды ынталандыру жолымен азаматтардың әлеуметтік қорғалу деңгейін арттыру, Сақтандыру жөніндегі бірыңғай статистикалық дерекқордың жұмыс істеуі және оның қол жетімділігін қамтамасыз ету, сақтандыру компанияларының қызметін автоматтандыру, міндетті сақтандыру жүйесінің тиімділігін арттыру, жаңа сақтандыру өнімдері мен технологияларын енгізу, сақтандыру қызметтерінің сапасын жақсарту, қайта сақтандыруды дамыту үшін жағдайлар жасау жөніндегі жұмыс жүргізіледі.

Республикалық бюджеттің әлемдік бағалар конъюнктурасына тәуелділігін азайту, экономиканы әртараптандыру және мұнайдан алынатын кірісті ұрпақтар арасында

қайта бөлу мақсатында Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының қаражатын қалыптастырудың және пайдаланудың орта мерзімді перспективаға арналған тұжырымдамасында көзделген шаралар іске асырылады.

2006 жылғы 1 шілдеден бастап Ұлттық қор жинақтарын қалыптастырудың жаңа тетігі енгізіледі, оған сәйкес мұнайдан түсетін түсімдер толығымен Ұлттық қорға жіберілетін болады. Республикалық бюджеттік даму бағдарламаларының шығыстарын қаржыландыру Ұлттық қордан берілетін кепілдендірілген трансферт есебінен жүзеге асырылады.

2. Инновациялық экономика құру және шикізат емес секторды дамыту

2006 жылы Қазақстан Республикасының индустриялық-инновациялық дамуының 2003 - 2015 жылдарға арналған стратегиясын (бұдан әрі - Стратегия) іске асырудың екінші кезеңі басталады. Стратегияны іске асыруды институционалдық қамтамасыз етуге 2006 жылы республикалық бюджеттен 22,6 млрд. теңге бөлінеді.

Екінші кезеңнің негізгі іс-шаралары:

ашық үлгідегі Ұлттық инновациялық жүйені қалыптастыру және оның барлық төрт элементін: ғылыми әлеуетті, инновациялық инфрақұрылымды, қаржылық инновациялық институттарды (венчурлік қорларды), инновациялық-белсенді кәсіпкерлік ортаны дамыту, бұл үздік отандық және шетелдік ғылыми әлеуетті пайдалану негізінде Қазақстанда бәсекеге қабілетті экономика құруды қамтамасыз е т е д і ;

жеке сектордың, шетелдік инвесторлардың, ұлттық компаниялардың, мемлекеттік бюджеттің және мемлекеттің қаржы институттарының қаржы ресурстарын инфрақұрылымды дамыту, қайта жаңарту, қолданыстағы кәсіпорындарды кеңейту және жаңа өндірістер құру проблемаларын кешенді шешуге шоғырландыру; біліктілігі жоғары мамандар даярлау; мемлекеттік-жеке серіктестік тетігін жетілдіру болады.

Химия және мұнай-химия өнеркәсібінде, ақпараттық-коммуникациялық салада, аэроғарыш саласында жаңа жоғары технологиялы өндірістер мен өнеркәсіпті жаңғыртуға және экономика құрылымын әртараптандыруға бағытталған басқа жобаларды дамыту жөніндегі жұмыс жалғасады.

Қазақстан Республикасының Үкіметі өңірлердің Стратегияны іске асыру жөніндегі жұмысын үйлестіруді жалғастырады.

2006 жылы Қазақстан Республикасында құрылыс материалдары, бұйымдары мен құрастырмалары өнеркәсібін дамытудың 2005 - 2014 жылдарға арналған бағдарламасын іске асыру жалғасады, бұл құрылыс материалдарының, бұйымдары мен құрастырмаларының импортын азайтуға, құрылыс материалдары өнеркәсібін инновациялық дамытуды қамтамасыз етуге, салынып жатқан объектілердің жоғары сапасын және ғимараттар мен құрылыстардың экономикалық тиімді пайдаланылу сипаттамаларын қамтамасыз ететін жаңа өндірістер құруға, кәсіпқой кадрлар даярлау

үшін жағдайлар жасауға алып келеді.

Стратегияны іске асырудың екінші кезеңінің басты міндеттерінің бірі - экономиканың басым: "Туризм", "Тамақ өнеркәсібі", "Мұнай-газ машина жасау", "Тоқыма өнеркәсібі", "Көліктік логистика", "Металлургия" және "Құрылыс материалдары" секторларында бекітілген жоспарлар негізінде кластерлік даму ұстанымдарын енгізу.

Кластерлік бастамаларды іске асыру үшін бизнесті ұйымдастырудың мынадай бағыттары бойынша шаралар қабылданады:

кластерлерді шағын және орта бизнес субъектілерінің күш-жігерін біріктіру есебінен дамыту;

кластерлерді аутсорсинг тетіктері мен ірі мұнай жобаларындағы отандық бизнестің рөлін күшейту арқылы тігінен біріктірілген компанияларға (негізінен мұнай-газ және тау-кен металлургия кешенінде) қосымша дамыту.

2006 жылы Алматы қаласының өңірлік қаржы орталығын құру жөніндегі жобаны практикалық іске асыру басталады, бұл қаржы ағынын Қазақстанға тартуға, жақын орналасқан елдер мен аумақтарға қатысты қаржы секторындағы қазір бар бәсекелік артықшылықтарды пайдалануға, елдің экономикалық дамуына және алдыңғы қатарлы қаржылық білімдер мен техникалар импортына ықпал етеді.

Тұрақты экономикалық пайда алуды және ел экономикасын дамыту жөніндегі стратегиялық міндеттерді іске асыруды қамтамасыз ететін стратегиялық мемлекеттік активтерді тиімді әрі кәсіптік басқару мақсатында 2006 жылы "Самұрық" мемлекеттік активтерді басқару жөніндегі қазақстандық холдингі жұмыс істей бастайды.

3. Шағын және орта бизнесті дамыту үшін жағдайлар жасау

Шағын және орта кәсіпкерлік субъектілерінің қызмет аясын барынша кеңейтуге бағытталған институционалдық жағдайларды жетілдіру есебінен Қазақстанның бәсекеге қабілеттілігін арттыру және 2006 жылы олардың қызметін жандандыру мақсатында Қазақстан Республикасында шағын және орта кәсіпкерлікті дамыту жөніндегі жеделдетілген шаралардың 2005 - 2007 жылдарға арналған бағдарламасын (бұдан әрі - Бағдарлама) іске асыру жалғасады.

Атап айтқанда, мемлекет қатысатын кәсіпорындар мен акционерлік қоғамдардың бейінді емес функцияларын нарықтық ортаға, бірінші кезекте, шағын және орта кәсіпкерлікке беру жалғасады, әкімшілік кедергілерді жою, мүлікті заңдастыруды жүргізу, кредит ресурстарының қол жетімділігін қамтамасыз ететін жағдай жасау, шағын және орта кәсіпкерлікті қолдау инфрақұрылымының толыққанды дамуына қол жеткізу жөніндегі іс-шаралар мен шағын және орта бизнестегі менеджменттің азаматтық және әлеуметтік жауапкершілігін арттыру жөніндегі іс-шаралар кешені жүргізіледі.

2006 жылдан бастап жеңілдетілген декларация негізінде арнаулы салық режимін қолдану өлшемдері кеңейтілді:

жеке кәсіпкерлер үшін жалдамалы қызметкерлердің ең көп саны 15-тен 25 адамға дейін және шекті кіріс 4,5-тен 10 млн. теңгеге дейін ұлғайтылды;
заңды тұлғалар үшін жалдамалы қызметкерлердің ең көп саны 25-тен 50 адамға дейін және шекті кіріс 9-дан 25 млн. теңгеге дейін ұлғайтылды;
өткізу жөніндегі ең төменгі айналым мөлшері 12000 еседен 15000 еселік айлық есептік көрсеткішке дейін ұлғайтылды, бұдан асып түскен жағдайда салық төлеуші қосылған құн салығы бойынша есепке тұруға міндетті.

Жеңілдетілген декларация негізінде арнаулы салық режимін қолданатын жеке кәсіпкерлер мен заңды тұлғалар үшін 2006 жылдан бастап салық салу объектілерінің орташа жылдық құнына 0,5% ставка бойынша жеңілдікті мүлік салығы қолданылуда.

Амортизациялық саясатты жетілдіру бөлігінде 2006 жылдан бастап құн топтарының саны төртке дейін қысқартылды, кіші топтар құру жойылды, жөндеуге арналған шығыстарды шегерімге жатқызу нормалары ұлғайтылды, бұл ретте, шығыстардан негізгі құралдың техникалық жай-куйін сақтау және қолдау мақсатында шығарылатын негізгі құралдардың бөліктерін ауыстыруға байланысты шегерімге шектеусіз жатқызылатын пайдалану шығыстары бөлінеді, жабдықты пайдаланудың бірінші жылында қосарлы амортизация нормасы сақталады.

Көрсетілген шаралар экономикадағы негізгі құралдарды жаңғыртуға және сапалық жаңартуға мүмкіндік береді.

2006 жылдан бастап салық төлеушінің өзімен еңбек қатынастары жоқ жеке тұлғаны салық төлеушінің өндірістік қызметіне байланысты мамандық бойынша оқытуға жіберген шығыстары мынадай шарттар сақталған жағдайда:

егер жеке тұлғамен ол салық төлеушіде кемінде 3 жыл жұмыс істеуге міндеттенетін ш а р т ж а с а л с а ;

егер тиісті білім деңгейін жеке тұлға бірінші рет алса;

егер олар бойынша мамандар даярлау Қазақстан Республикасында жүзеге асырылмайтын мамандықтар бойынша жеке тұлғаны оқыту Қазақстан Республикасында немесе Қазақстан Республикасынан тыс жерлерде жүзеге асырылса, ш е г е р і м г е ж а т қ ы з ы л а д ы .

2006 жылы Бағдарламаны іске асыруға республикалық бюджеттен 12 млрд. теңге бөлінеді.

4. Аграрлық өндірісті дамыту

2006 жылы Қазақстан Республикасының агроөнеркәсіптік кешенін тұрақты дамытудың 2006 - 2010 жылдарға арналған тұжырымдамасын іске асыру басталады, оның негізгі басымдықтары агроөнеркәсіптік кешен салаларының өнімділігі мен кірістілігін өсіру негізінде агроөнеркәсіптік кешенді дамыту тұрақтылығын қамтамасыз ету, сондай-ақ отандық өнімнің ұлттық бәсекелік артықшылықтарын дамыту болады.

Мынадай міндеттерді орындау:

агроөнеркәсіптік кешен салаларын техникалық жарақтандыруды сапалық өсіру,

ғылыми негізделген агротехнологияларды сақтау, ғылыми қамтамасыз етуді және инновациялық әзірлемелерді енгізуді күшейту, нақты сектор қажеттіліктеріне сәйкес кадрлық қамтамасыз ету жүйесін қалыптастыру жөніндегі шаралар кешенін қабылдау арқылы агроөнеркәсіптік кешенді индустрияландыру;

халықаралық талаптарға сәйкес өнімнің қауіпсіздігі мен сапасын бағалау жүйесін қалыптастыруды қоса алғанда, қызмет көрсетуші инфрақұрылымды дамыту;

кластерлік бастамаларды қолдау арқылы агроөнеркәсіптік кешеннің ұлттық бәсекелік артықшылықтарын дамыту;

азық-түлік нарықтарын мемлекеттік реттеу тетіктерін жетілдіру көзделген.

Қазақстан Республикасының агроөнеркәсіптік кешенін тұрақты дамытудың 2006 - 2010 жылдарға арналған тұжырымдамасын тиімді іске асыру үшін 2006 - 2008 жылдарға арналған бірінші кезектегі шаралар бағдарламасы әзірленеді, мұнда өңірлік мамандануды күшейту, пайдалылығы жоғары өндірісті дамыту, әрі ішкі және сыртқы нарықтарда сұранысқа ие ауыл шаруашылығы өнімдерін қайта өңдеу жолымен тиімді аграрлық бизнесті дамытуды және ауыл шаруашылығы өнімдері нарығын кеңейтуді мемлекеттік ынталандыру шаралары көзделеді.

Шараларды жүйелендіру және нарықтық жағдайларда агроөнеркәсіптік кешенді және ауылдық аумақтарды дамытуды қолдау жөніндегі мемлекеттік саясат негіздерін құру үшін "Агроөнеркәсіптік кешенді және ауылдық аумақтарды дамытуды мемлекеттік реттеу туралы" Қазақстан Республикасының Заңы қабылданды.

2006 жылы ауылдың (селоның) тыныс-тіршілігіне қалыпты жағдай жасауға бағытталған Қазақстан Республикасының ауылдық аумақтарын дамытудың 2004 - 2010 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасын іске асыру: халықты сумен жабдықтау, денсаулық сақтау және білім беру объектілерін салуды, сондай-ақ ауылдық елді мекендердің экологиялық қауіпсіздігін қамтамасыз ету және ауылдық жерлердегі көші-қон процестерін реттеу жөніндегі іс-шараларды қамтитын инженерлік және әлеуметтік инфрақұрылыммен қамтамасыз ету жалғасады.

5. Халықтың әл-ауқатын одан әрі арттыру

Қазақстан Республикасының Үкіметі білім беруді, денсаулық сақтауды және халықты әлеуметтік қорғауды, мәдениетті, спортты, туризмді және ақпараттық кеңістікті дамытуға арналған шығыстарды ұлғайту жолымен саясаттың әлеуметтік бағытталуын күшейтеді.

2006 жылы әлеуметтік саланы қаржыландыруға республикалық бюджеттен 609,1 млрд. теңге немесе жалпы ішкі өнімнің 7,6 %-ы бөлінеді. Республикалық бюджет шығыстарының жалпы көлеміндегі әлеуметтік салаға арналған шығыстардың үлесі 37,9 % - ды құрайды.

Білім беру саласындағы саясат әлемдік білім беру кеңістігіне біріктірілген және әлемдік еңбек нарығындағы бәсекеге қабілетті мамандар даярлауды қамтамасыз ететін ұлттық білім беру моделін қалыптастыруға бағытталады.

2006 жылы мемлекеттік бюджеттің білім беруге арналған шығыстары кемінде жалпы ішкі өнімге 3,5%-ды құрайды.

Білім беруді дамытудың 2005 - 2010 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасына 2006 жылы мемлекеттік бюджеттен шамамен 62,5 млрд. теңге, оның ішінде біліктілігі жоғары кадрлар даярлауға - 13,4 млрд. теңге, білім беру объектілерін салуға және қайта жаңартуға - 21,1 млрд. теңге, білім беру объектілерінің материалдық-техникалық базасын нығайтуға және оларды күрделі жөндеуге - 11,6 млрд. теңге, мектептерді ақпараттандыруға және Интернет желісіне қосуға - 1,5 млрд. теңге, білім беру сапасын мемлекеттік бағалауға - 0,9 млрд. теңге, өзге шығыстарға 14 млрд. теңге бөлінеді.

2006 жылы "Болашақ" бағдарламасы бойынша шетелдік жоғары оқу орындарында қазақстандық мамандарды даярлауға арналған шығыстар 10,1 млрд. теңгені құрайды.

2006 жылы жоғары оқу орындарындағы стипендия мөлшері 6434 теңгені құрайды.

2006 жылы азаматтарды тегін медициналық көмектің кепілдендірілген көлемімен қамтамасыз етудің конституциялық нормасын орындау, денсаулық сақтауды халықаралық стандарттарға көшіру, денсаулық сақтауды қаржыландыруды басқарудың тиімді жүйесін құру, тәуелсіз медициналық сараптама жүйесін құру, денсаулық сақтау жүйесінің менеджерлерін даярлау, ана мен бала денсаулығын нығайту жөніндегі жұмыстар жалғасады.

2006 жылы мемлекеттік бюджеттің денсаулық сақтауға арналған шығыстары кемінде жалпы ішкі өнімге 2,5 %-ды құрайды.

Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау ісін реформалау мен дамытудың 2005 - 2010 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде 2006 жылы мемлекеттік бюджет қаражатынан шамамен 65,0 млрд. теңге, оның ішінде мемлекеттік денсаулық сақтау ұйымдарын материалдық-техникалық жарақтандыруға - 17,9 млрд. теңге, денсаулық сақтау ұйымдарын күрделі жөндеуге және олардың материалдық-техникалық базасын нығайтуға - 11,5 млрд. теңге, ауыртпалық орталығын бастапқы медициналық-санитарлық көмекке аударуға - 8,8 млрд. теңге, мемлекеттік денсаулық сақтау ұйымдарының штат санын ұлғайтуға - 3,4 млрд. теңге, медицина кадрларын даярлауға және қайта даярлауға - 1,7 млрд. теңге, инвестициялық жобаларға - 21,7 млрд. теңге бөлінеді.

Қазақстан Республикасында әлеуметтік реформаларды одан әрі тереңдетудің 2005 - 2007 жылдарға арналған бағдарламасы бойынша іс-шараларды іске асыруға 2006 жылы мемлекеттік бюджеттен 347,7 млрд. теңге бөлінеді.

2006 жылы ең төменгі зейнетақы 6700 теңгені, базалық зейнетақы төлемін ескергенде орташа зейнетақы - 12930 теңгені, мемлекеттік әлеуметтік жәрдемақылардың орташа мөлшері - 7441 теңгені құрайды.

Балалы отбасыларды қорғау жүйесін одан әрі дамыту, бала тууды ынталандыру, республикадағы демографиялық ахуалды жақсарту мақсатында 2006 жылдан бастап

жәрдемақының жаңа екі түрі: 3087-ден 4630,5 теңгеге дейінгі мөлшерде бір жасқа толмаған баланы күту жөніндегі әмбебап жәрдемақы және 1029 теңге мөлшерінде аз қамтамасыз етілген отбасылардың 18 жасқа толмаған балаларына арналған жәрдемақы қосымша енгізілді.

2006 жылы 2004 - 2006 жылдарға арналған "Мәдени мұра" мемлекеттік бағдарламасының іс-шараларын іске асыруға республикалық бюджеттен халықтың зор мәдени мұрасын зерделеудің біртұтас жүйесін жасауға, ұлтымыздың тарихы үшін ерекше маңызы бар бірқатар тарихи-мәдени және сәулет ескерткіштерін қалпына келтіруді қамтамасыз етуге, өрістетілген көркем, ғылыми, биографиялық серияларды жасауға, әлемдік ғылыми ой-сананың, мәдениет пен әдебиеттің үздік жетістіктері базасында гуманитарлық білім берудің мемлекеттік тілдегі толыққанды қорын құруға бағытталған 1,3 млрд. теңге бөлінетін болады.

2006 жылы Қазақстан Республикасында тұрғын үй құрылысын дамытудың 2005 - 2007 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасын іске асыру жалғасады, мұның негізгі мақсаты халықтың қалың бұқарасының тұрғын үйге қол жетімділігін қамтамасыз ететін тұрғын үй құрылысын дамыту проблемаларын кешенді шешу болып табылады. Бағдарламаны іске асыруға 2006 жылы республикалық бюджеттен 62,6 млрд. теңге, оның ішінде жергілікті атқарушы органдарға тұрғын үй салуға бюджеттік кредит беруге - 22 млрд. теңге, инженерлік-коммуникациялық желілерді дамытуға - 20 млрд. теңге, мемлекеттік бюджет қаражаты есебінен коммуналдық тұрғын үй салуға (республикалық бюджеттен берілетін нысаналы трансферттер) - 6,2 млрд. теңге, Бағдарламаны іске асыруды институционалдық қамтамасыз етуге - 14,4 млрд. теңге бөлінеді.

6. Қоршаған ортаны қорғау

Экологиялық қауіпсіздік саласындағы мемлекеттік саясаттың мақсаты табиғи жүйелердің, қоғамның өмірлік маңызды мүдделерінің және жеке адам құқықтарының қоршаған ортаға антропогендік және табиғи әсер ету нәтижесінде туындайтын қауіптерден қорғалуын қамтамасыз ету болып табылады.

Қоршаған орта жай-күйінің нормативтік көрсеткіштеріне қол жеткізе отырып, экологиялық қауіпсіздіктің оңтайлы деңгейін қамтамасыз ету Қазақстан Республикасы экологиялық қауіпсіздігінің 2004 - 2015 жылдарға арналған тұжырымдамасын (бұдан әрі - Тұжырымдама) кезең-кезеңімен іске асыруды көздейді.

2006 жылы Тұжырымдаманың бірінші кезеңін (2004 - 2007 жылдар) және қоршаған ортаның ластану деңгейін азайтуға және оны тұрақтандыру жөніндегі шаралар кешенін әзірлеуге бағытталған "Қазақстан Республикасының 2005 - 2007 жылдарға арналған қоршаған ортаны қорғау" бағдарламасын (бұдан әрі - Бағдарлама) іске асыру жалғасады. 2006 жылы Бағдарламаны іске асыруға республикалық бюджетте 2 млрд. астам теңге көзделген.

2006 жылы Қазақстан Республикасының аумағында шөлейттену процесін тоқтату

және оны болдырмау Қазақстан Республикасында шөлейттенуге қарсы күрес жөніндегі 2005 - 2015 жылдарға арналған бағдарламаға сәйкес жүзеге асырылады, оны іске асыруға 2006 жылы республикалық бюджеттен 41,9 млн. теңге бөлінеді.

2006 жылы әзірленетін мемлекеттік, өңірлік және салалық (секторалдық) бағдарламаларға қойылатын экологиялық шарттар мен талаптарды экожүйе қағидатын ескере отырып, енгізу жалғасады.

Бұдан басқа, халықаралық құқықтық даму тәжірибесін ескере отырып, экологиялық заңнаманы реформалау жалғасады. Қоршаған ортаны қорғау саласындағы реттеуге және табиғат пайдалануды басқаруға қағидаттық жаңа ұстанымдары бар ел экономикасын экологияландырудың негізіне айналатын Экологиялық кодекс дайындалады.

Экономиканы экологияландыру өндірістің табиғатты қажетсінуін төмендету және зат пен энергия алмасу биосфералық процестеріне экономиканың әсер етуін азайту арқылы тұрақты экологиялық қауіпсіз табиғат пайдалануды және ресурстық экологиялық тепе-теңдікті сақтауды қамтамасыз етуге келіп тіреледі.

Қазақстан Республикасының Үкіметі
мен Қазақстан Республикасы Ұлттық
Банкінің 2006 жылға арналған
экономикалық және әлеуметтік
саясаттың негізгі бағыттары мен
экономикалық көрсеткіштердің
болжамы туралы мәлімдемесіне

ҚОСЫМША

2006 жылға арналған экономикалық көрсеткіштердің болжамы

Нақты мәндегі жалпы ішкі өнім, өткен жылға %-бен	108,3
Нақты мәндегі өнеркәсіптік өнім (жұмыстар, қызметтер) көлемі, өткен жылға %-бен	107,3
Нақты мәндегі ауыл шаруашылығының жалпы өнімі, өткен жылға %-бен	102
Негізгі капиталға инвестициялар, өткен жылға %-бен	118
Тауарлар экспорты, млрд. АҚШ долл.	29,1
Тауарлар импорты, млрд. АҚШ долл.	23,1
Тұтыну бағасының индексі, жылына орта есеппен %	105,7-107,3
Республикалық бюджет тапшылығы, жалпы ішкі өнімге %-бен	1,4
Нақты жалақы, өткен жылға %-бен	107,8
Ең төменгі жалақы, теңге	9200
Базалық зейнетақы төлемін есепке алғандағы ең төменгі зейнетақы, теңге	9700

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК